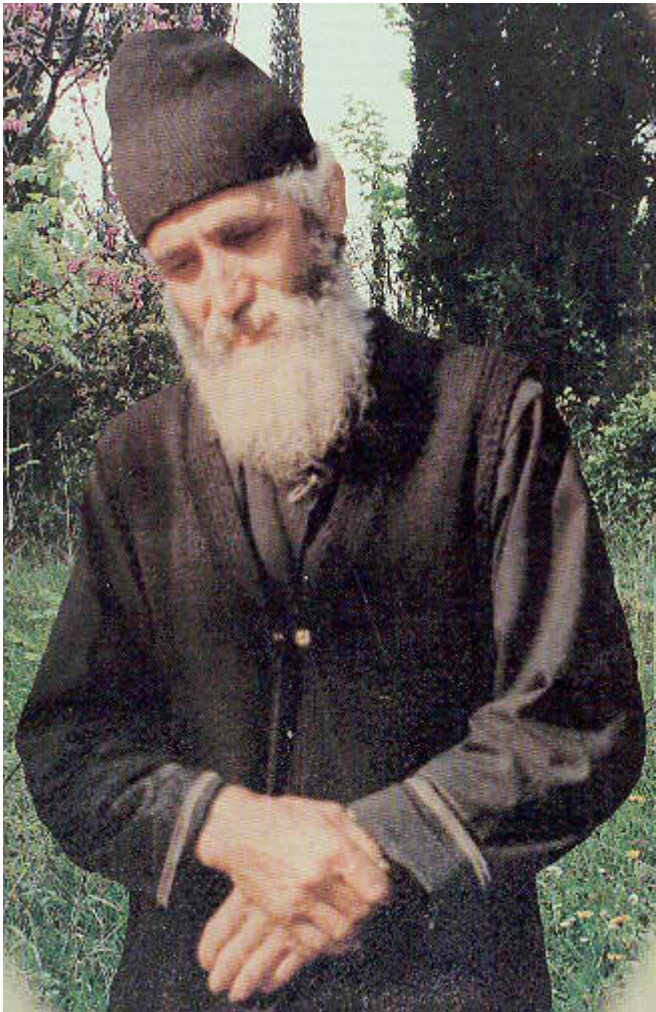

5 Νοεμβρίου 2013

Ραδιοφωνική συνέντευξη Αρχιμ. Αρσενίου Κατερέλου για τον γέροντα Παΐσιο και τον γέροντα Ισαάκ τον Λιβανέζο

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Αγ. Παΐσιος Αγιορείτης / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ορθόδοξη πίστη](#)

Ραδιοφωνική συνέντευξη Αρχιμανδρίτου Αρσενίου Κατερέλου για τον γέροντα Παΐσιο και τον γέροντα Ισαάκ τον Λιβανέζο(100-N)

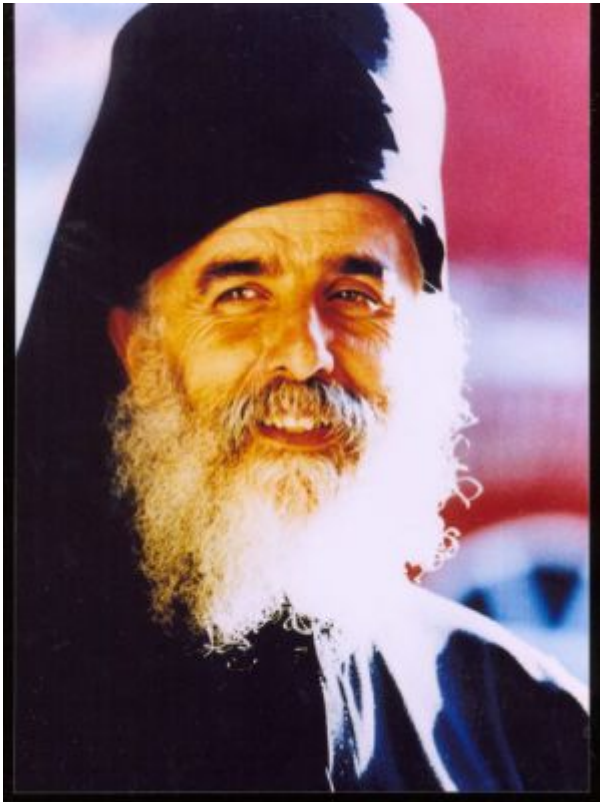
Αρχιμανδρίτης Αρσένιος Κατερέλος

Ηγούμενος Ι. Μονής Αγ.Νικολάου Δίβρης Φθιώτιδος.

Η συνέντευξη εδόθη στον π. Ιωήλ Κωνστάνταρο στον ραδιοφωνικό σταθμό της Ι. Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής & Κονίτσης στις 13 Ιουλίου 2013.

Το ηχητικό μέρος της ομιλίας μπορείτε να το ακούσετε πατώντας: Ραδιοφωνική συνέντευξη του Αρχ. Αρσενίου Κατερέλου για τον Γ. Παΐσιο & τον Γ. Ισαάκ Λιβανέζο

Αγαπητοί μας ακροαταί, καλησπέρα σας

Σήμερα, θα διαπιστώσετε, ότι η σημερινή μας εκπομπή έχει «το κάτι άλλο», όπως λέμε κατά το δη λεγόμενον. Είναι διαφορετική και με πολλή και πλούσια την ευλογία του Θεού.

Θα ρωτήσετε, «γιατι αυτό;» Διότι, έχομε την ιδιαίτερη χαρά και ευλογία μαζί μας να ευρίσκεται ο πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης π. Αρσένιος Κατερέλος, καθηγούμενος της Ιεράς Μονής του Αγίου Νικολάου Δίβρης Φθιώτιδος, ο οποίος έχει έλθει και αυτός στην πόλη μας, στην Μητρόπολή μας, στην ευλογημένη και ακριτική Κόνιτσα, για να λάβη μέρος στις εκδηλώσεις που γίνονται για την μνήμη του αιμνήστου οσίου Γέροντος Παΐσιου.

- Καλώς ήλθατε, π. Αρσένιε. Σας ευχαριστούμε που δεχθήκατε να μιλήσετε μαζί

μας και να μας πήτε πολλά που γνωρίζετε από τον π. Παΐσιο, καθ' ο,τι τον είχατε ζήσει εσείς και είσθε μεταξύ εκείνων των οποίων εγνώρισαν αυθεντικά τον Γέροντα και την διδασκαλία του.

- Κατ' αρχάς, αισθάνομαι την ανάγκη να εκφράσω τα ανέκφραστα συναισθήματά μου για την μεγάλη χαρά, τιμή και ευλογία να ευρίσκωμαι εις τον εκλεκτό ραδιοφωνικό σταθμό της όντως θεοσώστου και μαρτυρικής ταύτης Μητροπόλεως, η οποία, σε δύσκολους και πονηρούς καιρούς, ορθοτομεί όντως τον λόγο της αληθείας του Κυρίου.

Θερμές, ευγνώμονες ευχαριστίες, λοιπόν, προς όλους και ιδιαίτερα προς τον σεπτό Ποιμενάρχη σας κ. κ. Ανδρέαν, του οποίου επικαλούμαι και τις ευχές, εκ της θέσεως ταύτης, όπως και προς το πρόσωπό σας Πανοσιολογιώτατε π. Ιωήλ, που είχατε την ευγενή καλωσύνη να καλέσετε εδώ την αναξιότητά μου.

Και, κάτι ακόμη. Ζητώ την επιείκεια όλων των ακροατών, γιατί είναι η πρώτη μου φορά που δέχομαι να πάω σε ραδιοφωνικό στούντιο. Κάποιες, βέβαια, άλλες, ελάχιστες φορές, έχω δώσει, απλώς, τηλεφωνικές συνεντεύξεις. Και πάλι, σας ευχαριστώ όλους σας.

-Εμείς σας ευχαριστούμε, έτι άπαξ, π. Αρσένιε, και, επειδή ο χρόνος περνάει και πρέπει, με την καλή έννοια, να σας εκμεταλλευθούμε, διότι έχετε και άλλες υποχρεώσεις, θα μας επιτρέψετε, τώρα, κάποιες ερωτήσεις.

- Βεβαίως.

- Θα θέλατε να μας πήτε, κατ' αρχάς, πως έβλεπε ο Γέροντας Παΐσιος, την άνθησι του μοναχισμού, γενικώτερα, στην εποχή μας, στην κοινωνία μας, και, ιδιαίτερα, του Αθωνικού μοναχισμού.

- Μάλιστα. Κατά την μικρή πάντα δύναμί μου. Αναμφισβήτητα, ο μακαριστός Γέροντας εχαίρετο πάρα πολύ γι' αυτήν την στροφή, γενικώτερα, εις τους Αγίους Πατέρας, που ένα εκ των αποτελεσμάτων είχε και την άνθησι του μοναχισμού, γενικώς. Όμως, πολλές φορές, παρά ταύτα, ο ίδιος εξεφράζετο με μία καλή ανησυχία και με έναν κατά Θεόν πόνο και αγωνία για τους τελικούς πνευματικούς καρπούς αυτής της μοναχικής αφιερώσεως. Και, ομιλούμε, βέβαια, πάντα, γενικά.

Όπως έλεγε, »απο την μία αγάλλεσαι, όταν βλέπης τόσους και τόσους νέους και νέες να τα εγκαταλείπουν όλα για την μοναχική τους αφιέρωσι. Από την άλλη, όμως, σε διακατέχει και οδύνη όταν βλέπης όλο αυτό το καλό υλικό να μη βρίσκη το ανάλογο πνευματικό προζύμι και, έτσι, δεν ανεβαίνει η πνευματική αυτή ζύμη και καταλήγει να γίνη σαν το λειψό ψωμί».

Έλεγε, χαρακτηριστικά, μεταξύ των άλλων, ότι »εμεις, οι σύγχρονοι Χριστιανοί – μοναχοί, εν προκειμένω – τις πιο πολλές φορές, από την πολλή μόρφωσι, τελικά παραμορφωνόμαστε. Και, επειδή, τώρα, αυτή η μόρφωσις μας παρέχεται με το πνεύμα της αθείας, το πνεύμα του ορθολογισμού, της φυσίωσης, κλπ., και, επειδή γεμίζομε με φανερά και κρυφά πνευματικά μικρόβια, τελικά, πολλές φορές, μας αποπροσανατολίζει πνευματικά.

Ενώ, εάν η παιδεία μας είχε το πνεύμα του Θεού, θα αγιάζετο και η εξωτερική – θύραθεν μόρφωσί μας. Είχε, λοιπόν, ανησυχία για την εν συνόλω γνησιότητα του μοναχισμού, τόσο, βέβαια, σε θέματα εσωτερικής πνευματικότητας, όπως ο τρόπος που πρέπει να γίνεται η υπακοή, η προσευχή, κλπ., όσο και σε θέματα της πρακτικής πνευματικής μοναχικής ζωής, όπως οι ανέσεις του μοναχού, κλπ.

Για να γίνωμε πιο σαφείς, ως προς το δεύτερο, για τα πρακτικά δηλ. θέματα, λέμε το εξής, που είναι και χαριτωμένο, βέβαια, από κάποια άλλη άποψι:

Μία φορά, ο Γέροντας είχε επισκεφθή ένα καλό, κατά τα άλλα, μοναστήρι, στον κόσμο, και οι μοναχοί η οι μοναχές εκεί – δεν έχει σημασία τι μοναστήρι ήταν, προφανώς, καταλαβαίνετε – με χαρά και προθυμία του έκαναν ξενάγησι. Του έλεγαν, επί παραδείγματι: »Γεροντα, αυτό το μηχάνημα κόβει, π.χ. πατάτες, το άλλο κόβει αγγούρια, το ένα μηχάνημα κάνει την α΄ δουλειά, το άλλο μηχάνημα κάνει την β΄ δουλειά, κλπ.» Και, τότε, ο Γέροντας απήντησε με πονεμένο χιούμορ και είπε: » Όλα καλά, μόνο να πάρετε και διάφορα ρομπότ, ειδικά κατασκευασμένα, για να μπαίνετε μέσα στα ρομπότ και να σας κάνουν εκείνα τις μετάνοιες για να μη κουράζεστε εσείς. Και, να πάρετε και άλλο μηχάνημα για να σας γυρνάει τους κόμπους από το κομποσχοίνι, κλπ.» Είναι και λίγο αστείο, βέβαια, αυτό.

-Ελεγκτικό το χιούμορ και αφυπνιστικό

- Ναι. Καταλαβαίνετε, βέβαια, το πνεύμα του Γέροντος, εν προκειμένω.

Τώρα, να περάσω στην δεύτερη, αν θέλετε, ερώτησί σας, που αφορά αποκλειστικά τον Αγιορείτικο μοναχισμό.

- Μάλιστα, ακούμε.

- Εκεί, αναμφισβήτητα, ήταν πολύ πιο αυστηρός, με την έννοια ότι ήθελε να διαφυλαχθή στο ακέραιο η γεωγραφική, πνευματική μάλλον, »παρθενια» της μοναδικότητας και της αποκλειστικής αποστολής του Αγίου Όρους. Και, έλεγε χαρακτηριστικά: » Όταν πηγαίνωμε στην έρημο, και εννοούσε κυρίως το Άγιον Όρος, διάφορα μέρη του Αγίου Όρους, πρέπει εμείς να προσαρμοζώμαστε με την έρημο και όχι η έρημος να προσαρμόζεται εις τις δικές μας επιθυμίες - αδυναμίες - ιδιορρυθμίες, κλπ.»

- Φοβερός λόγος...

- Ναι. Κι άλλα πολλά έλεγε, αλλά αυτό αρκεί, νομίζω, σε πρώτη φάσι. Και συνεχίζομε. Γι' αυτόν τον λόγο, κάποιες φορές, με πόνο και αγάπη, ηναγκάζετο να χρησιμοποιήση κάποιες ακραίες εκφράσεις, κατά την γνώμη μερικών ευλαβών ανθρώπων, που, όμως, αν κανείς τις εξετάση, τις αναλύση, τις περάση από διπλή, τριπλή, πολλαπλή πνευματική απόσταξι, και τις δη αντικειμενικά και με ηρεμία, κι αν κανείς, πάνω και πέρα απ' όλα, αναλογισθή τις πνευματικές και ίσως αμετάκλητες επιπτώσεις που θα έχουν, όχι μόνο για το Άγιον Όρος, αλλά και πέραν αυτού, ε, τότε, τελικά, αυτές οι εκφράσεις του μακαριστού Γέροντος Παϊσίου μπορούν, κατά την ταπεινή μας γνώμη, να χαρακτηρισθούν πολύ-πολύ ήπιες.

Και, για να κλείσω αυτήν την ερώτησί σας, σεβαστέ μου πάτερ, θα σας καταθέσω μία ερώτησι - αγωνία του π. Παϊσίου που είχε πη κάποια φορά προς κάποιους.

Έλεγε: «Η δική μας η γενεά έβγαλε έναν πατέρα Πορφύριο, έναν πατέρα Ιάκωβο, κλπ.» Φυσικά, εννοείται, ότι τον εαυτό του δεν τον εθεωρούσε καθόλου ότι ήταν μεταξύ των εκλεκτών. Αναρωτιόταν, λοιπόν, »η επομένη γενεά θα βγάλη αντάξιους και καλύτερους πατέρες, σύμφωνα δηλ. με την άνθησι του μοναχισμού που συνέβη μετά την γενεά του π. Ιακώβου και π. Πορφυρίου, όταν αυτοί πρωτοαφιερώθησαν;»

Εδώ, μία παρένθεσις, είναι απαραίτητη... Εννοείται, ότι ο π. Παΐσιος είχε και πάρα πολλούς άλλους σε ευλάβεια και τους εθεωρούσε ως αγίους, όπως τον Γέροντα Εφραίμ τον Κατουνακιώτη, έναν πατέρα Μητροφάνη, στην Μονή Αγίου Παύλου - αναφέρομε έναν γνωστό και έναν άγνωστο, εντελώς αντιπροσωπευτικά -, και πάρα πολλούς άλλους, βέβαια, αλλά, τώρα, ούτε είναι πρόπον, ούτε είναι ιδική μας

αρμοδιότητα, ούτε είναι και δυνατόν να τους αναφέρωμε όλους για λόγους ευνοήτους. Άλλωστε, τους πραγματικούς Αγίους, και γνωστούς, και αγνώστους, μόνον ο Θεός τους ξέρει. Αυτά, ως προς αυτό το θέμα εντελώς περιληπτικά. Αν θέλετε να πούμε και κάτι άλλο σας ακούω.

-Όχι. Πολύ συγκλονιστικά τα όσα είπατε και πολύ σοβαροί ήσαν οι λόγοι αυτοί, και μας βάζουν σε αγιασμένα, θα λέγαμε, ανησυχία.

Να περάσωμε σε μία άλλη ερώτησι, σεβαστέ π. Αρσένιε.

- Πολύ ευχαρίστως.

- Αλήθεια, πως έβλεπε ο Γέροντας - μιλάμε πάντα, φίλοι ακροαταί, για τον Γέροντα Παΐσιο - πως έβλεπε ο Γέροντας Παΐσιος και πως εσχολίαζε, αν εσχολίαζε, ένα νεωτεριστικό, θα λέγαμε, πνεύμα, που είχε ήδη ξεκινήσει, όπως βλέπομε ιστορικώς, από την δική του εποχή, για να μην πούμε και πιο πριν, και που αυτό, σήμερα, στις ημέρες μας, έχει εξελιχθή πολύ άσχημα.

Τουλάχιστον, εμείς οι ιεροκήρυκες και οι πνευματικοί, το βλέπομε και το επισημαίνομε αυτό. Βλέπομε αυτήν την ασχήμια, όσον αφορά στο δόγμα της πίστεως, με κύρια έκφρασι τον ακραίο Οικουμενισμό, που ισοπεδώνει τα πάντα, ότι όλοι είμαστε το ίδιο, όλες οι θρησκείες οδηγούν στον ίδιο Θεό, κλπ., για να μην επεκτείνωμαι, όσο και αυτό το αρνητικό, που αντιμετωπίζομε τώρα, μέσα στην Εκκλησία, ως τρόπο ζωής, δηλ. έναν Νεονικολαϊτισμό, με μίαν έκφρασι, όπως λένε αυτοί που το εκφράζουν, μία Μετα-πατερική, δήθεν, θεολογία, που, ο μεν Οικουμενισμός ισοπεδώνει τα πάντα στο δόγμα, ο δε Νεονικολαϊτισμός - Μεταπατερική θεολογία, ισοπεδώνει τα πάντα στον τρόπο ζωής, στο ήθος, στο Ορθόδοξο ήθος που λέμε.

Αν θέλετε, πήτε μας κάτι πάνω σε αυτά, γιατί απασχολούν πολλούς ανθρώπους, και, μάλιστα, νέους ανθρώπους που αγωνίζονται σήμερα, με ο,τι αυτό συνεπάγεται σε αυτήν την σκολιά γενεά που ζούμε.

- Χαίρομαι, π. Ιωήλ, που θέτετε καυτές ερωτήσεις και βάζετε το μαχαίρι, με την καλή έννοια, στο κόκκαλο. Βέβαια, θα απαντήσωμε διακριτικώς, αλλά σαφώς. Προφανώς, ο Γέροντας και δεν συμφωνούσε, για να μη πούμε ότι απαθώς αγανακτούσε και ελλόγως εθύμωνε, χωρίς δηλ. να θυμώνη, έχοντας τον »ελλογο θυμό», κατά τον Μέγα Βασίλειο. Και, αυτό, φυσικά, αγάπης του ένεκεν, και προς την αλήθεια της πίστεως, αλλά και ως προς τις συνέπειες αυτής της αλλοιώσεως σε όλους εμάς.

Όποιος θέλει πιο πολλά για το θέμα του Οικουμενισμού που πρωτοεθίξατε,

συγκεκριμένως, και της ενώσεως των »εκκλησιων», ας διαβάση, μεταξύ των άλλων, και μία επιστολή του ιδίου του Γέροντος - μικρή είναι, επτά-οκτώ σελίδων - που έστειλε, στις 23 Ιανουαρίου 1969, από το Άγιον Όρος, προς τον μακαριστό Αρχιμανδρίτη π. Χαράλαμπο Βασιλόπουλο και η οποία δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΤΥΠΟΣ.

Εκεί, σε αυτήν την επιστολή, ο μακαριστός π. Παΐσιος λέγει, για τους φιλενωτικούς, ότι »ξερουν να ομιλούν για αγάπη και ενότητα, ενώ οι ίδιοι δεν είναι ενωμένοι με τον Θεό, διότι δεν Τον έχουν αγαπήσει». Και, πιο κάτω, στην ίδια επιστολή πάντα, λέγει: «Το θέμα της ενώσεως των »εκκλησιων» ας το αφήσωμε σε αυτούς που όντως αγαπήσανε πολύ τον Θεό και είναι Θεολόγοι - σαν τους αγίους Πατέρες δηλ. της Εκκλησίας μας - και όχι »Νομολογοι»».

Επίσης, στην ίδια πάντα επιστολή, αναφέρει το εξής: « Ας γνωρίσωμε καλά, ότι η Ορθόδοξος Εκκλησία δεν έχει καμμιάν έλλειψη». Σε άλλη συνάφεια, έλεγε, «ο,τι έχει η Εκκλησία μας είναι εντελώς λαμπικαρισμένο. Δεν έχει, λοιπόν, η Ορθόδοξος Εκκλησία καμμιά έλλειψη. Η μόνη έλλειψις που παρουσιάζεται, είναι η έλλειψις - λόγια του π. Παΐσιου - σοβαρών ιεραρχών, ποιμένων, μοναχών, πνευματικών, κλπ., με πατερικές αρχές. Αλλά, συνεχίζει ο π. Παΐσιος, όταν θα πρέπη, θα παρουσιάση ο Κύριος τους αγίους Μάρκους τους Ευγενικούς, τους αγίους Γρηγορίου Παλαμάδες, για να συγκεντρώσουν όλα τα κατασκανδαλισμένα αδέρφια μας».

Βέβαια, και σε πολλές άλλες συνάφειες ωμιλούσε για τον Οικουμενισμό και για τις άλλες θρησκείες. Για το πως εξεφράζετο για τον Μωάμεθ, ας μη το αναφέρω εις την αγάπη σας, γιατί εξεφράζετο πάρα πολύ άσχημα, με μία ιερή πέτρα που έχουν εκεί οι Μουσουλμάνοι. Άλλη φορά, ίσως, αναφερθώ και σε αυτό.

Εκτός, βέβαια, από τον Οικουμενισμό, δεν συμφωνούσε

και με τα διάφορα σχίσματα. Όταν, μάλιστα, κάποιοι, λίγοι μοναχοί, στο Άγιον Όρος, δεν ήθελαν να ανήκουν πλήρως, ούτε στην κανονική Εκκλησία, ούτε σε καμμιά σχισματική, έλεγε, με αγιασμένο πάντα χιούμορ, ο Γέροντας, αλλά και με πόνο: «Αυτοί, είναι οι σούπερ διακριτικοί...» Καταλαβαίνετε... Και τούτο, επειδή ο Γέροντας πολεμούσε και τα σχίσματα. Έλεγε ότι «η Εκκλησία δεν είναι μαγαζί κανενός».

Βέβαια, περιττό να πούμε π. Ιωήλ, ότι ο Γέροντας, ως προς τα άλλα, εσέβετο πάρα πολύ τους θεσμούς, ακόμη και εκεί που δεν επιβαλλόταν, όπως και σε προσωπικά του θέματα έκανε υπακοή στους υπάρχοντες εκκλησιαστικούς θεσμούς, για να αποφεύγωνται ίσως και τα σχίσματα.

Τώρα, για το κίνημα των Νεορθοδόξων, κλπ., λέμε τα εξής, εκ μέρους του

Γέροντος. Έλεγε σχετικά ο π. Παΐσιος:

« Ο,τι έχει διασώσει η Ορθόδοξος Εκκλησία ανά τους αιώνες, είναι εντελώς, μα εντελώς, καθαρισμένο, όπως είπαμε πριν »λαμπικαρισμένο«, πέρα για πέρα. Οπότε, ο,τι καινούργιο έρχεται σε αντίθεσι – με αυτήν την έννοια – και έχει απόκλιση από αυτό το προηγούμενο το παραδεδομένο, δηλ., δεν είναι γνήσιο, δεν είναι δηλ. εκ του Θεού».

Οπότε, όλα αυτά τα σύγχρονα ρεύματα, που αντιτίθενται στην Πατερική διαχρονική Παράδοσι, είναι απορριπτέα.

Ενθυμούμαι, μάλιστα, που έλεγε, χαρακτηριστικά, τα εξής: »Οι παλαιοί, όταν, αραιά και που, πήγαινε κανένας ιεροκήρυκας, άκουγαν λίγες πνευματικές συμβουλές. Αυτές τις κρατούσαν, γιατί δεν είχαν βιβλία. Τις εφάρμοζαν και έφθαναν σε μεγάλα ύψη αγιότητας. Σπάνια, δηλ. είχαν την δυνατότητα να δανεισθούν την Αγία Γραφή και κάποιο πατερικό βιβλίο. Και, όταν αυτό συνέβαινε σπανίως, το εδιάβαζαν εκ περιτροπής. Παρά ταύτα, όμως, οι παλαιοί, τις πιο πολλές φορές, αποκτούσαν αρετές και είχαν γνήσιες πνευματικές εμπειρίες, είχαν περισσότερη την δύναμι της ευσεβείας παρά την εξωτερική μόρφωσί της. Καταλαβαίνετε. Δρούσε μέσα τους ζωντανά ο Θεός. Ενώ, τώρα, έλεγε με πόνο και αγανάκτησι ο π. Παΐσιος, κάποιες φορές, βλέπεις κάτι τεράστιες βιβλιοθήκες στα σπίτια, σε θεολόγους, σε Χριστιανούς, κλπ., που, ναι μεν αυτό είναι ευτύχημα, αυτή η άνθησις, αλλά, από την άλλη, διαπιστώνει κανείς, κάποιες φορές, ότι στα πνευματικά δεν ξέρουν τι τους γίνεται». Μεγάλη δηλ. σύγχυσις, πνεύμα πλάνης, πνευματικοί καρποί μηδέν, και, επί πλέον, το χειρότερο, διαστροφή του πνεύματος του Θεού, εν ονόματι του Θεού, εν ονόματι των Πατέρων, δήθεν, και έλεγε την φράσι του απ. Παύλου, νομίζω, »χαλασμενα πνευματικά μυαλά».

Εμείς προσωπικά, θα τους χαρακτηρίζαμε, στην καλύτερη περίπτωση λίαν, επιεικώς, ψευτικο-πνευματικο-ρομαντικο- κουλτουριάρηδες»... Ας το πούμε έτσι.

Ένα παράδειγμα, πάτερ: Ενθυμούμαι, ένας καθηγητής Πανεπιστημίου, Θεολογίας εν προκειμένω – όνομα δεν λέμε γιατί αυτό είναι και κατάκρισις – έλεγε στον π. Παΐσιο: «Ε, Γέροντα, τώρα, τέλη 20ου αιώνας -τότε-, και να πιστεύωμε στους δαίμονες και τα τοιαύτα... εδώ που φθάσαμε στο φεγγάρι, κλπ.; Δεν υπάρχουν, στην πραγματικότητα, δαιμόνια, ως πρόσωπα αυθύπαρκτα. Απλώς, όταν λέμε »δαιμονια« εννοούμε και είναι η προσωποποίηση του κακού»... Ωραία λόγια...! Και ο Γέροντας απήντησε χαριτωμένα, χωρίς πολλές κουβέντες: «Εμείς εδώ, κ. καθηγητά, ειδικά παλαιότερα, βλέπαμε δωρεάν σινεμά από δαίμονες».

Αν ο Γέροντας, τότε, αντιδρούσε τόσο δυναμικά, εν Πνεύματι Αγίω, πόσο πιο

έλλογο, απαθή, θεοκατευθυνόμενο »θυμο» και έλλογη αντίδρασι, σαν άλλος Προφήτης Ηλίας, και όχι μόνο, δεν θα έβγαζε στις ημέρες μας - όπως ξέρομε, πολλές φορές αντιδρούσε, όπως π.χ. για την ταινία του Σκορτσέζε, που είχε βγη από το Άγιον Όρος στην Θεσσαλονίκη, κλπ. - όταν κανείς ακούη να λέγωνται, από θεολόγους μάλιστα, και ιερομονάχους, και πνευματικούς, και επισκόπους, πράγματα ακόμη πιο απαράδεκτα από τα προηγούμενα, πιο αντιπατερικά, πιο αντιευαγγελικά, όπως σε θέματα Βιοηθικής, μεταμοσχεύσεων, εξωσωματικής γονιμοποιήσεως, σε θέματα εξελίξεως, σε θέματα θρησκευτικού συγκρητισμού, όπου, ουσιαστικά, ο προβαλλόμενος εκεί Οικουμενισμός είναι ένας άθεος θεομπαίκτης μέσα στην πολυθεία του;

Αλλά, ο Γέροντας θα εστηλίτευε και πολλά άλλα θέματα, όπως το θέμα της αποφυγής της τεκνογονίας - ότι είναι μεγάλο αμάρτημα -, τις προγαμιαίες σχέσεις, που κάποιοι πνευματικοί τις...

- Αμνηστεύουν, τρόπον τινά, δυστυχώς...

- ...τις αμνηστεύουν, ναι, ότι, δήθεν εντός και εκτός του γάμου τα πάντα επιτρέπονται, οποτεδήποτε και ο,τιδήποτε.

Και σε πάρα πολλά άλλα θέματα, όντως, θα ώρθωνε στερεό στεγανό πατερικό τείχος. Όπως έλεγε είναι «άλλο η κατά Θεόν οικονομία, άλλο η διάκρισις, και άλλο η παρανομία και η αμνήστευσις της αμαρτίας».

Τώρα ενεθυμήθην, ότι έλεγε «το Πηδάλιον, λέγεται »πηδαλιον», γιατί πρέπει και οφείλομε να το στρίβωμε». Αλλά, χωρίς πηδάλιο δεν μπορούμε να διαπλεύσωμε το πέλαγος της πνευματικής ζωής.

Και θα κλείσω αυτό το καυτό ερώτημά σας, αναφέροντας την εξής φράσι του μακαριστού Γέροντα: «Όσοι μιλούν για τους Πατέρες, χωρίς κάθαρσι, ομοιάζουν με εκείνους που προσφέρουν μέλι, μέσα όμως από έναν τενεκέ πετρελαίου».

- Φοβερός λόγος...

- Ναι, φοβερός. Και άλλα έλεγε, πιο καυτερά... Σκεφθείτε τώρα, λέμε εμείς με την σειρά μας, τι θα έλεγε για εκείνους που ομιλούν κόντρα προς τους αγίους Πατέρες, η έχουν την σατανική ικανότητα, που αυτό είναι ακόμη πιο ύπουλο και πιο επικίνδυνο, χρησιμοποιώντας ονόματα αγίων Πατέρων, και ακόμη συγχρόνων αγίων Γεροντάδων, όπως και του π. Παΐσιου, να παραποιούν την διδασκαλία τους; »Φριξον ήλιε, στέναξον γή». Όπως δηλ. κάνουν και οι αιρετικοί με την Αγία Γραφή.

Αυτά, σε πρώτη φάσι, σεβαστέ μου πάτερ. Αν θέλετε κάτι να συμπληρώσετε, πολύ

ευχαρίστως.

- Απλώς να πω, ότι ο αείμνηστος Γέροντας, ως συνεχιστής των αυθεντικών Πατέρων, εξέφραζε αυτόν τον λόγο του Αγίου Μαξίμου του Ομολογητού, ο οποίος έλεγε για παρόμοιες περιπτώσεις το «ουδεν πτωχότερον διανοίας φιλοσοφούσης τα του Θεού άνευ Θεού».

Δυστυχώς, όπως βλέπετε κι εσείς, Γέροντα, διότι επικοινωνείτε με αρκετό κόσμο καίτοι ευρίσκεσθε στην ερημιά, ότι αυτά τα πράγματα ως μανιτάρια, πλέον, έχουν φυτρώσει. Και, διερωτάται κανείς και λέει » μα, βρε παιδί μου, καλά, δεν υπάρχει στοιχειώδης λογική, δεν μπορούν να συλλάβουν κάποια πράγματα, δεν μελετούν το Ευαγγέλιο, δεν μελετούν ιερό Χρυσόστομο; Ίσως ευρίσκονται σε πλάνη με την θέλησί τους, βεβαίως, για να αναπαύονται μέσα στα πάθη τους. Τι να κάνωμε; Πάντως, νομίζω, ότι έχει τεράστιο μερίδιο ευθύνης και η Διοικούσα Εκκλησία, που αφήνει, τρόπον τινά, αυτά τα πράγματα και δημιουργούν μπλεξίματα. Αν και νομίζω ότι, εκείνος ο οποίος θέλει να είναι αγωνιστής, και θέλει να αισθάνεται την Χάρι του Θεού μέσα του, δεν πρόκειται ποτέ να μπερδευτή από τέτοια πράγματα, αλλά μάλλον θα αυξάνη ο ζήλος του, θα ζη περισσότερο την πατερική, την ευαγγελική ζωή, και ταυτοχρόνως είτε με τον λόγο του, είτε με τον τρόπο ζωής του, θα ελέγχη όλες αυτές τις πλάνες που κυκλοφορούν στις ημέρες μας.

Πατέρα Αρσένιε, να συνεχίσωμε σε μία άλλη ερώτησι; Έχομε ευλογία, έτσι;

- Βεβαίως, αλλοίμονο.

- Είναι γεγονός, ότι τα κοσμικά πράγματα συνεχώς εξελίσσονται και αλλάζουν. Αυτό είναι δεδομένο. Τώρα, μία λεπτή ερώτησις. Και το λέω αυτό »λεπτη ερώτησις«, διότι, κάποιοι θέλουν να χρησιμοποιήσωμε και συγχρόνους Αγίους, μεταξύ αυτών και τον π. Παΐσιο, για να μη πω πρωτίστως τον Γέροντα Παΐσιο, όταν αναφερώμεθα στις σημερινές εξελίξεις και σε κάποια πράγματα που δήθεν είχε πη η δεν είχε πη.

Συγκεκριμένα, θέλω να πω: Πως έβλεπε ο Γέροντας τις κοσμικές εξελίξεις, και αν έδινε ιδιαίτερη σημασία σε κάποια θέματα που ακούμε τελευταία, να έχουν σχέση με τις λεγόμενες »γεωπολιτικές εξελίξεις«, στον κόσμο γενικώτερα, και ειδικώτερα στα Βαλκάνια και στην Πατρίδα μας.

Τι έχετε να μας πήτε επάνω σε αυτό, διότι τον τελευταίο καιρό πολλά ακούγονται και γράφονται και διαδίδονται και μέσω Διαδικτύου, ότι προφορικώς είπε αυτό ο π. Παΐσιος, αυτό εννοούσε, εκείνο δεν εννοούσε και κάπου ας παραδεχθούμε, ότι κάποιοι άνθρωποι συγχύζονται και χρειάζεται κανείς να έχη διάκρισι, για να καταλάβη τι είπε ο π. Παΐσιος και τι εννοούσε με εκείνο το οποίο έλεγε. Πήτε μας

σας παρακαλώ επάνω σε αυτό, αν θέλετε κάτι.

- Αναμφισβήτητα π. Ιωήλ, από καιρού εις καιρόν, ο Γέροντας έλεγε κάποια πράγματα, αλλά εμένα προσωπικά, μου είχε τότε απαγορεύσει αυστηρά να ομιλώ γι' αυτά τα πράγματα, έτσι συγκεκριμένα όπως μας τα έλεγε. Όμως να μου επιτρέψετε, συμμεριζόμενος και την αγωνία σας, και εκείνην των αγαπητών εκλεκτών ακροατών, να πω κάποια πράγματα, εντελώς βέβαια περιληπτικά, και χωρίς πολλά σχόλια, γιατί είναι και λεπτή η θέσις μας, τα οποία πιστεύω ότι θα υπερκαλύψουν, η έστω θα καλύψουν κάπως την ουσία του εν λόγω θέματος - προβλήματος - συγχρόνου ασθενείας, όπως θέλετε πάρτε το, αν και δεν δίνω κάποια άμεση απάντησι σε αυτό βέβαια.

Ας ξεκινήσω έτσι: Απ' ο,τι μας ανέφερε ο Γέροντάς μου, ο π. Ισαάκ...

- Εσείς είχατε άμεσο Γέροντα τον Γέροντα Ισαάκ, που έμενε στο Κελλί της Αναστάσεως, στην Καψάλα, έτσι;

- Ναι. Ο π. Παΐσιος με είχε στείλει στον π. Ισαάκ. Και εμείς, τότε θέλαμε - αναζητούσαμε έναν Γέροντα, ο οποίος να μας στέλνη απρόσκοπτα και ευχαρίστως στον π. Παΐσιο. Καταλαβαίνετε...

- Μάλιστα.

- Λοιπόν, απ' ο,τι μας ανέφερε ο Γέροντάς μου, ο π. Ισαάκ ο Αγιορείτης - αυτή η ιστορία είναι πάρα πολύ συγκινητική - ο π. Παΐσιος, πριν πολλά χρόνια, έλεγε ότι « ο π. Κυπριανός θα φτιάξη κάποτε δική του »'Εκκλησία»». Θα καταλάβετε στην συνέχεια τι εννοούσε. Όλοι λοιπόν τότε εθεώρησαν, ήσαν σχεδόν σίγουροι, και ο π. Ισαάκ, και οι άλλοι Γεροντάδες, οι παλαιότεροι, ότι κάποτε ο π. Κυπριανός θα εγίνετο κτίτωρ κάποιου ναού. Και τούτο γιατί έλεγε ο π. Παΐσιος απλά: «Κάποτε, ο π. Κυπριανός θα φτιάξη δική του »Εκκλησια»». Οπότε, αυτό καταλάβαιναν.

Ε, μετά από χρόνια, ο π. Κυπριανός ίδρυσε δική του σχισματική »Εκκλησια», με το Παλαιό Ημερολόγιο. Πιο πολλά ας μη πούμε... ελπίζω να τα ξέρετε... Διότι δεν είναι αυτό το θέμα μας τώρα.

- Το γνωστό Σχίσμα του Κυπριανού. Έτσι, λοιπόν, ο π. Παΐσιος αυτό το είχε προβλέψει και το έλεγε ξεκάθαρα, έτσι;

- Ναι, βεβαίως. Έλεγε: «Ο π. Κυπριανός θα φτιάξει δική του »Εκκλησια»». Και, όλοι οι Γεροντάδες νόμιζαν ότι κάποτε θα έχτιζε έναν ναό. Γιατί τότε παλαιά, ο π. Κυπριανός ανήκε στην κανονική Εκκλησία. Τώρα, να μη πούμε άλλα γι' αυτό το θέμα.

Αν και τα σχόλια περιττεύουν και τα συμπεράσματα είναι εμφανέστατα, ο καθένας πλέον καταλαβαίνει, από αυτό το παράδειγμα, και όχι μόνον από αυτό, ότι άλλο εννοούσε ο Γέροντας Παΐσιος, και άλλο καταλάβαινε κανείς όταν το πρωτοάκουγε τότε. Όπως και ο π. Ισαάκ, χωρίς να ευθύνεται, και όλοι οι Γεροντάδες τότε αυτό κατάλαβαν.

Ύστερα, ας πάμε λίγο πιο βαθιά και πιο μακρύτερα και πιο αγιολογικά: Ας θυμηθούμε τον Κύριο, που τότε ενόμισαν ότι ο Χριστός θα ξαναέχτιζε τον ναό του Σολομώντος σε τρεις ημέρες, ενώ ο Βασιλεύς της δόξης Χριστός εννοούσε την τριήμερο Ανάστασί Του. Είναι γνωστά αυτά, ας μη τα αναλύσωμε τώρα. Κάποια άλλη φορά, εσείς, αν θέλετε, μπορείτε να τα αναφέρετε...

Επίσης, ας πάμε σε κάτι πιο »προκλητικό», στον Προφήτη Ιωνά. Όταν είπε ο Θεός ότι »σε τρεις ημέρες θα καταστρέψω την Νινευί», δεν άφησε περιθώρια άλλης ερμηνείας, δεν είπε »αν μετανοήσουν δεν θα τους καταστρέψω», αλλά είπε, ξεκάθαρα: »Σε τρεις ημέρες καταστρέψω την Νινευί». Τελικά, ο ίδιος ο Θεός δεν την κατέστρεψε τότε, σε τρεις ημέρες, αλλά προσέξτε, την κατέστρεψε μετά από πολλά χρόνια, χωρίς, όμως, δεύτερη προειδοποίησι. Έφθανε η πρώτη, από τον Προφήτη Ιωνά.

Αλλά και τότε, που ελάμβαναν χώραν τα διάφορα γεγονότα, επί Προφήτου Ιωνά δηλ., που κατάπιε το κήτος τον Προφήτη Ιωνά, κλπ., τα ξέρετε, εκείνα τα γεγονότα ήσαν, χωρίς τότε κανείς να το καταλαβαίνει, ούτε και ο Προφήτης Ιωνάς, ούτε και κανείς άλλος - τα γεγονότα δηλ. της ταλαιπωρίας του Προφήτου Ιωνά, που ο Προφήτης βρέθηκε για τρεις ημέρες μέσα εις το κήτος - ήσαν η μεγαλύτερη προφητεία, η προφητεία που είχε μεγαλύτερα εμβέλεια και σημασία και διαχρονικότητα, από την καταστροφή της Νινευί. Και τούτο, εφ' όσον όλα αυτά προετύπωναν την τριήμερο Ανάστασι του Χριστού, το άνοιγμα του Θεού εις τα έθνη, και πολλά άλλα... Ας μη τα αναπτύξωμε τώρα και ξεφύγωμε από το θέμα μας.

Αν ο Θεός, δηλ., σεβαστέ μου πάτερ, υποσχεθή, προφητεύση, το Α, και, αντί για το Α, συμβή το 2Α, το 3Α, το 100Α, μήπως αυτό σημαίνει ότι δεν εξεπληρώθη η προφητεία για το Α; Κάθε άλλο. Αν πάλι, αντί για το Α, που επροφητεύθη, συμβή το Β, το οποίο Β είναι μεν διαφορετικό από το Α, αλλά είναι ασυγκρίτως πιο

σημαντικό, πιο ωφέλιμο, πιο καταπληκτικό από το Α, ε, τότε, κατά μείζονα λόγο, ξεπληρώνεται και η προφητεία για το Α, κι ας έγινε κάτι το διαφορετικό.

Το ότι για παράδειγμα, ο π. Κυπριανός έφτιαξε δικό του κόμμα, σχηματικό, άκυρο, δεν είναι ασυγκρίτως πιο συγκινητικό από εκείνο που είχε πη ο π. Παΐσιος; Με καταλαβαίνετε...

- Βέβαια.

- Πιστεύω, συμφωνείτε και επαυξάνετε...

- Εννοείται.

- Με αυτά, που, χωρίς πολλά σχόλια, προανέφερα, θέλω να πω, εν προκειμένω για το θέμα μας ότι, τι ακριβώς εννοούσε ο όντως Άγιος και διορατικός και διορατικός Γέροντας Παΐσιος με όσα είχε πη, και κυρίως το πότε θα γίνουν μόνο ο Θεός και ο Γέροντας το ξέρουν. Και, αναφερόμαστε, βέβαια, μόνο σε πράγματα που όντως είπε ο Γέροντας. Φυσικά εννοείται, ότι το να προσπαθούμε να εξηγήσωμε τι ακριβώς εννοούσε ο Άγιος Γέροντας είναι το ολιγώτερο αφελές...

Το ότι βέβαια ο Γέροντας Παΐσιος είχε εκ Θεού, προφητικό χάρισμα και διορατικό, επίσης δεν τίθεται θέμα. Είμαστε οι τελευταίοι που το διαπιστώσαμε.

Αυτό βέβαια, δεν σημαίνει ότι και οι μεγαλύτεροι Προφήτες ήσαν παντογνώστες. Απεκάλυπταν μόνον ο,τι ο Θεός τους πληροφορούσε, υπερφυσικώς. Στα άλλα, δηλ., θέματα της καθημερινής τους ζωής, πάντα έμπαινε και η ανθρώπινη σχετικότητα, πράγμα που καθόλου δεν τους μειώνει. Είχαν όλο το δικαίωμα να έχουν και την δική τους, σχετική βέβαια, ανθρώπινη κρίση.

Για παράδειγμα, όταν μία φορά, ένας ευλαβής κατά τα άλλα ιερομόναχος, πήγαινε στον π. Παΐσιο λίγο φαγητό, σε ένα τάπερ εκεί, και του είπε με ευλάβεια » ε, Γέροντα, για πες μου τι φαγητό έχω μέσα; - του μιλούσε έτσι, επειδή αυτός προφανώς είχε δη πάρα πολλά από τον π. Παΐσιο - τι σε πληροφορεί ο Θεός, τι φαγητό σου φέρνω;», τότε ο π. Παΐσιος του είπε χαμογελώντας: «Πάτερ μου, με το δικό σου το φαγητό θα ασχοληθή, τώρα, ο Θεός;»

Να πούμε εδώ και ένα χαριτωμένο. Αυτός ο ιερομόναχος, στην συνέχεια του λέει: «Γέροντα, βλέπω ένα φίδι μπλε. Πως είναι μπλε;». «Ευλογημένε, του λέει ο Γέροντας, σήμερα είναι Κυριακή και φοράει τα καλά του!»

Λοιπόν, το ότι ο Γέροντας Παΐσιος είχε μέγα προφητικό και διορατικό χάρισμα είναι γνωστό τοις πάσι. Μάλιστα, εμένα προσωπικά, πιο πολύ με συγκινούν αυτά που έκρυβε, λόγω της πνευματικής του αρχοντίας και διακρίσεως, παρά εκείνα που

απεκάλυπτε. Και κυρίως, εκείνα που έπαιρνε επάνω του.

Όμως, το να ερμηνεύωμε Αγίους, να βάζωμε ημερομηνίες, αλλά και το αντίθετο, που κάποιοι άλλοι λένε, ανοήτως βέβαια – και συγγνώμη για την φράσι – ότι δήθεν έπεσε έξω ο π. Παΐσιος, όλα αυτά δεν είναι εκ του Θεού. Δεν συνάδουν, άλλωστε, με το διαχρονικό πνεύμα της Εκκλησίας. Και, φυσικά, ο Γέροντας δεν αναπαυόταν με τέτοιες νοοτροπίες και ερμηνείες.

Εδώ, ο ίδιος ο Θεός, που ώρισε ημερομηνία και είπε »σε τρεις ημέρες θα γίνη αυτό, δηλ. θα καταστρέψω την Νινευί», βλέπομε ότι δεν κατέστρεψε τότε την Νινευί, αλλά μετά από χρόνια. Και στις τρεις εκείνες ημέρες, έγιναν πράγματα ανώτερα!... Οπότε τελικά, εννοείται ότι δεν έπεσε έξω ο Προφήτης. Καταλαβαίνετε...

Και, για να κλείσωμε κάπως αυτήν την ενότητα, μου είχε πη προσωπικά, ο Γέροντας ότι κάποιοι διαδίδουν διάφορα, δήθεν ότι τα είπε ο Παΐσιος – και αυτά ενώ ακόμα ζούσε, πολλώ δε μάλλον θα διέδιδαν διάφορα μετά την κοίμησί του – ενώ μας έλεγε, με αγανάκτησι και πόνο, και αγάπη βέβαια, ότι «αυτά που λένε κάποιοι τους τα υπαγορεύει ο εαυτός τους ο ΠΛΑΝΗΣΙΟΣ και όχι ο Παΐσιος!...»

Όπως όταν ζούσε, μου είχε πη και το εξής, ότι «πολλά παλαβά άκουσα στην ζωή μου, μα αυτά δεν είναι τίποτε εμπρός σε εκείνα που θα κυκλοφορήσουν μετά την κοίμησί μου».

Όσο για την διόρασι, έλεγε ότι »δεν φαίνεται εύκολα. Συνήθως, είναι καλά κρυμμένη και αν κάποιος όντως την έχη, την έχη κλειδωμένη».

Αυτά, τώρα. Δεν θέλω να επεκταθώ σε πιο πολλά.

- Ναι, Γέροντα. Πολύ σας ευχαριστούμε. Πολύ διαφωτιστικά αυτά τα οποία εν βραχύ ρήματι και πολλή συνέσει μας είπατε στο ερώτημα αυτό.

Εγώ, θα έλεγα το εξής: Ότι η στάσις μας έναντι όλων αυτών πρέπει να είναι η ενδεδειγμένη από την ίδια την Εκκλησία μας. Δηλ., μία προφητεία έχει αφυπνιστικό περισσότερο χαρακτήρα, από μία σκοπιά βεβαίως, άμα το της το θέμα. Αλλά, κυρίως, μετά βεβαιότητος, μπορούμε να πούμε, όπως στην περίπτωσι με τον Κυπριανό που αναφερθήκατε, αφού πραγματοποιηθή αυτό, τότε λέμε »α, αυτό εννοούσε ο τάδε άγιος Γέροντας, η αυτό έπρεπε να συμβή». Όχι δηλ. προκαταβολικώς, αλλά αφού γίνη, τότε ερμηνεύεται σωστά η προφητεία.

- Αυτό που λέτε.

Σεβαστέ μου, π. Ιωήλ, θα μπορούσα να αναφέρω και πολλά άλλα παρόμοια

παραδείγματα, αλλά νομίζω, ένα παράδειγμα φθάνει και περισσεύει, εκείνο με τον π. Κυπριανό. Άλλα έλεγε ο Γέροντας και άλλα εννοούσε και τα οποία έγιναν, που είναι πιο καταπληκτικά.

- Συγχωρέστε με να πω, ότι δεν είναι και έντιμο βεβαίως, κάποιιο να χρησιμοποιούν το όνομα, την μνήμη, του π. Παΐσιου για να περνούν στον κόσμο εκείνα που θέλουν αυτοί. Με το ρεφρέν »ταδε έφη Παΐσιος», δηλ. »το είπε ο Παΐσιος», με αποτέλεσμα να δημιουργήται πολύ μεγάλη σύγχυσις. Και, εννοείται, όπως είπατε κι εσείς, ότι τον κούραζαν ουσιαστικά αυτά τον πατέρα Παΐσιο.

Δεν ήταν αυτού του πνεύματος, ο π. Παΐσιος, που θέλουν κάποιιο να του αποδώσουν. Όσοι τον είχαν γνωρίσει, ξέρουν ότι ο Γέροντας μιλούσε για μετάνοια, μιλούσε και για άλλα θέματα... Δεν ήταν ο »εσχατολογος», με την έννοια αυτή που χρησιμοποιούν τώρα κάποιιο χωρίς να μιλούν για μετάνοια και χωρίς να μιλούν για ουσιώδη θέματα της Ορθοδόξου πνευματικότητας.

- Ακριβώς.

- Μία άλλη ερώτησις. Να περάσωμε;

- Να είναι ευλογημένο.

- Να δούμε τώρα για λίγο, τον Γέροντά σας, τον π. Ισαάκ. Διότι όπως είπαμε και πριν, είστε τέκνο πνευματικό του αειμνήστου Γέροντος Ισαάκ, ενός μεγάλου συγχρόνου πατρός του Αγιορειτικού μοναχισμού. Πήτε μας, π. Αρσένιε, πως έβλεπε και πως ασκούσε την ποιμαντική του ο π. Ισαάκ, διότι έκανε και ποιμαντική ο Γέροντας Ισαάκ. Έβγαινε έξω σε κάποια μοναστήρια, δεχόταν κόσμο. Πως, λοιπόν, έβλεπε και ασκούσε την ποιμαντική του ο Γέροντάς σας, ο Γέρον Ισαάκ, και πως ανέπαυε τους ανθρώπους; Και ο,τι άλλο νομίζετε που έχει σχέσι με τον π. Παΐσιο, που είναι το καθ' αυτό θέμα μας.

- Θα μιλήσω όσο γίνεται περιληπτικά. Χαίρομαι, γιατί, εδώ, οι πιο πολλοί Κονιτσιώτες εγνώριζαν προσωπικά τον π. Ισαάκ.

- Βέβαια, γιατί είχε έλθει και εδώ και οι Κονιτσιώτες που πήγαιναν στο Όρος επισκέπτονταν, τόσο τον Γέροντα Παΐσιο, όσο και τον Γέροντα Ισαάκ.

- Λοιπόν, προσπαθούσε ο Γέροντάς μου, ο π. Ισαάκ, με την δέουσα διάκρισι - σε θέματα ποιμαντικής αναφερόμεθα - να συμμετέχη πέρα για πέρα στα προβλήματα και στις αδυναμίες και να πάσχη για τις αμαρτίες των ανθρώπων. Προσπαθούσε να τους προτείνη, ας το πούμε έτσι, την εξατομικευμένη θεραπευτική πνευματική αγωγή, μετά διακρίσεως. Άλλο στον Α, άλλο στον Β, ανάλογα με την δική τους

πνευματική ιδιοσυχνότητα, σύμφωνα πάντα με το πνεύμα των Πατέρων, μετά διακρίσεως, αλλά και με το πνεύμα του π. Παΐσιου, ο οποίος είχε πιάσει 100% τον σφυγμό της εποχής. (Σημειωτέον ο π. Παΐσιος έκανε Μεγαλόσχημο τον π. Ισαάκ).

Βέβαια, ο ίδιος ο π. Ισαάκ αισθανόταν, πάνω και πέρα απ' όλα, Αγιορείτης, γνήσιος Αγιορείτης, ησυχαστής. Γι' αυτό προτιμούσε και στο θέμα αυτό, κυρίως την προσευχή, για τον κόσμο. Δεν αναπαυόταν γενικώς, να έχη πνευματικοπαίδια στον κόσμο, εκτός βέβαια, σπανιωτάτων εξαιρέσεων, γι' αυτό, όταν κάποιος έλεγαν – και με καλή διάθεσι προφανώς – ότι τον είχαν πνευματικό, απορούσε, και μάλλον εστενοχωρείτο. Βέβαια, κάπου-κάπου, όπως πολύ σωστά προαναφέρατε, ιδιαίτερα τις Σαρακοστές, έβγαινε και εξομολογούσε σε διάφορα μέρη, στο Μικρόκαστρο, στην Μυτιλήνη, στην Ξάνθη, κλπ., όμως ήθελε τους ανθρώπους να τους βοηθή μεν εκτάκτως, αλλά με απώτερο τελικό σκοπό να συνδέωνται με έναν πνευματικό, «λεβεντη», όπως έλεγε, που να μπορούν να τον βρίσκουν τακτικά, εύκολα, και πρακτικά να είναι εφικτή αυτή τους η επικοινωνία. Καταλαβαίνετε...

Άλλωστε, πρώτα έδινε μεγαλύτερη σημασία στην ενότητα της οικογένειας – δεν ήταν ακραίος καθόλου – και μετά σε όλα τα άλλα...

- Μεγάλο πράγμα αυτό που μας λέτε!

- Αυτό θέλει πολλή ανάλυσι και πρέπει να αναφέρω τώρα πολλά παραδείγματα και θα ξεφύγωμε....

- Στην ενότητα της οικογένειας, λοιπόν.

-Και, μετά έρχεται η άσκησης και όλα τα άλλα. Πράγματα δηλ. που κανείς εκπλήσσεται...

Βέβαια, αυτό ήταν και το πνεύμα του π. Παΐσιου. Εννοείται, ότι αρρωστημένες ευλάβειες και «περισσειες» ευλάβειες, όπως έλεγε, δεν τις δεχόταν. Ήταν πάρα πολύ ισορροπημένος – δεν έπιανε τα άκρα, αν και ήταν μεγάλος αγωνιστής – και προσγειωμένος, με πνευματική οικονομία. Ήταν ρεαλιστής, αλλ' όπου χρειαζέτο ήταν και ανυποχώρητος. Εντελώς ανυποχώρητος.

Τώρα, περιττό να πούμε ότι είχε σε πάρα πολύ μεγάλη ευλάβεια τον Γέροντα Παΐσιο, τόση που δεν περιγράφεται. Να σκεφθή κανείς, ότι εξ αιτίας του π. Παΐσιου, ο π. Ισαάκ εγκατέλειψε τον Λίβανο – γιατί ήταν Λιβανέζος – και απεφάσισε να μονάση δια βίου, μόνιμα, στο Άγιον Όρος.

Αλλά, ας πάρουμε τα πράγματα, π. Ιωήλ, από την αρχή για να καταλάβουν και οι ακροατές καλύτερα.

- Και να ωφεληθούν, βεβαίως.

- Άλλωστε, ξέρω καλά το πόσο τον αγαπούσαν και οι Κονιτσιώτες, και γι' αυτό θα τα πω αυτά.

- Σας ευχαριστούμε.

- Κι εγώ.

Κατ' αρχάς, ο π. Ισαάκ ήλθε στην Ελλάδα, στην Θεσσαλονίκη, για να σπουδάση Θεολογία στο Πανεπιστήμιο. Έμαθε δε τόσο καλά Ελληνικά, που, από την προφορά του, δεν καταλάβαινες ότι ήτο Λιβανέζος, Άραβας.

Μάλιστα, κάποτε, ένας άλλος ελληνομαθέστατος Άραβας, που εννοείται δεν τον ήξερε, τον συνάντησε στην ιερά Μονή Αγίου Παύλου του Αγίου Όρους. Και όταν τον άκουσε να μιλάει με τους εκεί πατέρες πρώτα Ελληνικά, και ύστερα μίλησαν και μεταξύ τους Αραβικά, χωρίς όπως είπαμε, να γνωρίζει ότι ήταν Λιβανέζος, του είπε με έκπληξη και θαυμασμό: «Μπράβο, μπράβο πάτερ μου, πρώτη φορά βλέπω Έλληνα να μιλά άπταιστα Αραβικά!» Καταλαβαίνετε, ας μη κάνωμε σχόλια... Και τι σπάνιες λέξεις εχρησιμοποίησε!...

Συνεχίζομε. Κατά την διάρκεια των σπουδών του, εγιοητεύθη και συνεδέθη με το σεπτό πρόσωπο του Γέροντος Παΐσιου, που ο π. Παΐσιος τότε έμενε στον Τίμιο Σταυρό, έξω από την Ιερά Μονή Σταυρονικήτα του Αγίου Όρους.

Μάλιστα, μία φορά, στην Ιερά Μονή Σταυρονικήτα, είχαν εκεί, σε κάποιο κελλί του Μοναστηριού, το θυμάμαι σαν τώρα δα όπως μου το έλεγε, είχαν μία κατ' ιδίαν συνάντησι, για πολλή ώρα, εκεί στο Μοναστήρι, οι δυό τους, παπα-Ισαάκ και Γέρων Παΐσιος, όπου έβλεπε ο π. Ισαάκ τον Γέροντα Παΐσιο και τον ένοιωθε σαν καιομένη πνευματική λαμπάδα.

Τον έβλεπε σε άλλη διάστασι, κάποιες φορές, και καθώς ωμιλούσε ο Γέρων Παΐσιος, - απ ο,τι μου έλεγε ο π. Ισαάκ, και πως το έλεγε, βέβαια -, ένοιωθε ένα απερίγραπτο, δυνατό, πνευματικό, γλυκό, κάψιμο στην καρδιά του και σε όλο το είναι του. Και πολλά άλλα!....

Όταν ο Γέροντας Ισαάκ ετελείωσε τις σπουδές του, ο π. Παΐσιος - για να δήτε τι ευρύ πνεύμα είχε - τον προέτρεψε να ξεκινήση, να δοκιμάση στον Λίβανο, για να προσφέρη εκεί, χωρίς βέβαια να τον δεσμεύση, εννοείται. Ο π. Ισαάκ έκανε υπακοή

βέβαια στην αρχή, αλλά σύντομα, και λόγω κάποιων συγκυριών - ας μη τα αναφέρωμε, άλλωστε δεν ωφελούν - αλλά κυρίως, λόγω της εν Αγίω Πνεύματι φλογώσεώς του προς το πρόσωπο του π. Παΐσιου, και εξ αιτίας βέβαια της θείας Πρόνοιας, ήλθε μόνιμα πλέον, στην Καψάλα του Αγίου Όρους. Έκει πήρε το Κελλί της Αναστάσεως, για να είναι κοντά στο Κελλί του Τιμίου Σταυρού, όπου τότε διέμενε ο π. Παΐσιος. Αυτό το Κελλί της Αναστάσεως, το ανεκαίνισε εννοείται, ο π. Ισαάκ.

Όπως χαρακτηριστικά μου έλεγε ο π. Ισαάκ, «όταν Ηλία - αυτό ήταν το κοσμικό μου όνομα - τότε ερχόμουν από τον Λίβανο, είχα συνεχώς σκυμμένο κάτω το κεφάλι μου. Δεν έβλεπα κανέναν, όλα εγίνοντο μηχανικά. Ούτε τελωνεία, ούτε »μελωνεία« - έκανε λογοπαίγνια -, δεν έβλεπα τίποτε. Απλώς, λαχταρούσα πότε να φθάσω στο Άγιον Όρος για να ασπασθώ τα ιερά χώματα και να πάρω την ευχή από τον Γέροντα Παΐσιο».

Καταλαβαίνει κανείς τι ευλάβεια είχε στον π. Παΐσιο.

Επίσης ο π. Ισαάκ, κάτι ανάλογο μου έλεγε όταν ερχώμαστε μαζί στην Κόνιτσα, από το Μικρόκαστρο όπου εξομολογούσε (1990-1991). Εγώ τότε ήμουν νεαρός διάκονος. Στον δρόμο, ο π. Ισαάκ μου έλεγε το εξής: «Διάκο, η πρώτη δουλειά όταν φθάσωμε, είναι να προσκυνήσωμε τα ιερά χώματα, όπου εμεγάλωσε και κατόπιν ασκήτευσε, ως μοναχός, ο Γέροντας Παΐσιος». Αυτό έμαθα, το είχε πη και άλλη φορά ο π. Ισαάκ, όταν είχε έλθει εδώ στην Κόνιτσα με κάποιους άλλους, παλαιότερα. Ίσως να το έλεγε και κάθε φορά που ερχόταν.

- Είναι γεγονός αυτό. Και στο Στόμιο, που είχε ανεβή. Αυτό έγινε ακριβώς, όπως το λέτε.

- Βέβαια, για να είμαστε πιο ακριβείς, εκείνη την φορά δεν πήγαμε στο Στόμιο, με τον π. Ισαάκ, αλλά πήγαμε στο πατρικό σπίτι του Γέροντος Παΐσιου, και είχαμε φιλοξενηθή στην ιερά Μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου Μολυβδοσκεπάστου, κλπ.

Και, πράγματι, είχε πολύ μεγάλο δίκιο ο π. Ισαάκ, διότι ο Γέρων Παΐσιος εδώ μεγάλωσε και ανδρώθηκε πνευματικά και εδώ επέρασε κάποια πολύ καθοριστικά χρόνια της καλογερικής του ζωής. Διότι, όπου αλλού πήγε μετά, να το πούμε έτσι, για να είμαστε ρεαλιστές, ήταν ένας έτοιμος, φτιαγμένος, ώριμος άνθρωπος του Θεού, ένας έτοιμος Όσιος.

Βέβαια, και το ότι ήλθε εδώ, δεν είναι τυχαίο, εφ' όσον ήλθε κατόπιν θείας αποκαλύψεως. Και, συνήθως, οι Άγιοι, για να είμαστε ακριβείς και ρεαλιστές, τις θείες αποκαλύψεις και τους βαθυτέρους πνευματικούς λόγους, όταν και εάν τους φανερώνουν, μάλλον δεν τους φανερώνουν καθ' ολοκληρίαν.

Όπως, όταν είδε την αγία Ευφημία, η αγία Ευφημία του είπε μεν κάποια πράγματα που ο Γέροντας εφάνέρωσε, αλλά του είπε και πολλά άλλα, τα οποία δεν τα εφάνέρωσε σε κανέναν.

Για να είμαι τώρα πιο συγκεκριμένος: Από κάποιες σημειώσεις που έχω κρατήσει από τον π. Ίσαάκ, μία από τις πρώτες φορές που επετέθη δαίμονας στον π. Παΐσιο, ήταν όταν ευρίσκετο εδώ στο Στόμιο, ως μοναχός. Βάδιζε νύχτα σε ένα μονοπάτι, που ωδηγούσε σε μία σπηλιά, όπου πήγαινε για να προσευχηθή.

Και, ξαφνικά μέσα στην ερημιά, ακούσθηκε ένα λάλημα πετεινού. Και όλην την νύχτα έμεινε προσευχόμενος, για να μη τον γκρεμίση ο σατανάς στον γκρεμό.

Ανάλογες βέβαια τέτοιες σατανικές εμπειρίες, είχε ο Γέροντας Παΐσιος και στο Σινά, όπως έλεγε και σε μας, αλλά και σε πολλούς άλλους. Αλλά εκεί είχε ήδη αποκτήσει πιο μεγάλη εμπειρία. Γι' αυτό λέμε, η αξία των χρόνων που είχε ασκητέψει στην Κόνιτσα είναι μοναδική και πολύτιμη, γιατί εδώ ανδρώθηκε πνευματικά σαν μοναχός.

Στο Σινά, του συνέβη και το εξής. Μία φορά, ευρισκόμενος εκεί και προσπαθώντας την νύχτα να ανάψη φως στην ερημιά για να δη, του παρουσιάσθηκε, ξαφνικά, ένα χέρι που κρατούσε φως. Κατάλαβε αμέσως τι συνέβαινε, και, κλείνοντας τα μάτια, είπε του δαίμονα: «Δεν μου χρειάζονται τα φώτα σου. Να μου λείπουν». Και ο δαίμονας εξαφανίσθηκε, χάριν της ταπεινώσεως του Γέροντα, που ήξερε να κάνει διακρίσεις πνευμάτων και εμφανίσεων.

Τώρα, για να ξαναγυρίσωμε στην πνευματική σχέση που με ρωτήσατε, π. Ισαάκ και Γέροντος Παϊσίου, π. Ιωήλ, κάποια λίγα θα αναφέρω επί πλέον.

Έλεγε ο π. Ισαάκ «όταν μιλά ο π. Παΐσιος, εγώ μπαίνω ολόκληρος μέσα από τα ράσα μου». Καταλαβαίνετε τι εννοούσε και πόσο σεβασμό είχε ο π. Ισαάκ προς τον Γέροντα Παΐσιο. Μπορώ να πω, ότι τα καλύτερα πρακτικά μαθήματα περί υπακοής – επειδή ήμουν ανεπίδεκτος κάποιες φορές – τα έπαιρνα – και μου μένουν ανεξίτηλα εις την μνήμη – από αυτήν την ζωντανή, υική, υγιή πνευματική σχέση πατρός Ισαάκ και Γέροντος Παϊσίου.

Αλλά και αντίστροφα, ο π. Παΐσιος αισθανόταν πάρα πολύ άνετα με τον π. Ισαάκ

και εξεφράζετο ελεύθερα, ακόμη και δημόσια και μπροστά σε άλλους, πολλές φορές. Πράγμα που δεν το έβλεπα εύκολα άλλες φορές να συμβαίνει με άλλους.

Για παράδειγμα, μία φορά, πριν από κάποια αγρυπνία που καθόμασταν εκεί, ρώτησε κάτι ο π. Ισαάκ τον Γέροντα Παΐσιο, και ανέφερε την φράση »στους κοσμικούς, Γέροντα, όταν έρχονται στο Άγιον Όρος, πως να συμπεριφερώμεθα για το Α θέμα, για το Β θέμα, κλπ.» Και, φυσικά, ο π. Ισαάκ ως κοσμικούς, εννοούσε τους λαϊκούς προσκυνητές.

Και ο π. Παΐσιος τον διέκοψε και με άνεσι του είπε μπροστά σε όλους μας: «Να μη λες, παπα-Ισαάκ, »οι κοσμικοί». Να λες »οι λαϊκοί». Άλλο κοσμικός, άλλο λαϊκός». Και τότε ο π. Ισαάκ είπε με πολύ φυσικό και άνετο και ευγνώμονα τρόπο: «Ευλόγησον, Γέροντα». Που αυτήν την λέξι, »κοσμικοί», κι εμείς την χρησιμοποιούμε, κακώς βέβαια, όχι όμως με κακή διάθεση.

Αλλά, και όταν ο π. Ισαάκ είχε κάποιον λογισμό, καϋμό, ελεύθερα, αυθόρμητα και με πνεύμα υπακοής, βέβαια, εξωτερίκευε αυτόν του τον λογισμό, παρά τον σεβασμό του, στον π. Παΐσιο.

Μία φορά, μία-δύο ημέρες μετά την ονομαστική εορτή του π. Παΐσιου - 19 Ιουνίου-, πήγαμε με τον π. Ισαάκ μαζί, για να του ευχηθούμε. Και τούτο, επειδή την ίδια ημέρα της εορτής, δεν εδέχετο ο π. Παΐσιος. Και, μόλις μας εκέρασε εκεί ένα πεπόνι - το οποίο ήτο πάρα πολύ μικρό, πρώιμο, μάλιστα, όταν βγήκε στην πόρτα εκεί, έκανε ότι του πέφτει από το βάρος, και με φώναξε επειγόντως για να πάω να τον βοηθήσω - έκανε και αστεία... Τότε, του λέγει ο π. Ισαάκ, με γλυκό παράπονο αλλά και φυσικότητα: «Γέροντά μου, γιατί δεν δέχεσαι την ημέρα της εορτής σου;» Εννοούσε να κάνωμε αγρυπνία, όλοι οι πατέρες, όπως άλλες φορές. Και τότε με έναν στόμφο ταπεινό, αλλά προσποιητό, απήντησε ο π. Παΐσιος: «Δικαιούμαι κι εγώ, παπα-Ισαάκ, τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο, να είμαι ζηλωτής και να μη δέχωμαι κανέναν».

- Πολύ ωραίο.

- Και πολλά άλλα τέτοια έλεγε. Ο Γέροντας Παΐσιος, την ημέρα της εορτής του, περιττό να πούμε, ότι έκανε λειτουργία μόνο με έναν παπά, αναγκαστικά. Κανείς άλλος δεν ήταν εκεί. Και αυτό λέει πολλά...

Τώρα, να αναφέρωμε, χωρίς πολλές εξηγήσεις, κάτι πολύ συγκινητικό. Ότι οι ευχές του π. Παΐσιου έστειλαν τον π. Ισαάκ να σώση, κάπου έξω από την Μονή Σταυρονικήτα, έναν ετοιμοθάνατο. Αυτό επιβεβαιώνεται και από την ομολογία του ιδίου του ανθρώπου.

- Μοναχός ήταν αυτός, η λαϊκός;

- Νομίζω, ήταν ένας εργάτης και διέμενε στην περιοχή της Μονής Σταυρονικήτα. Ο π. Ισαάκ είχε υπερφυσικώς εντονώτατο λογισμό, για να πάη εκεί, στο Κελλί όπου ευρίσκετο ο ετοιμοθάνατος, και να δη τι συνέβαινε. Πράγμα βέβαια, που ήταν ανεξήγητο ανθρωπίνως, όπως έλεγε ο ίδιος, διότι σχεδόν ποτέ δεν περνούσε από εκείνο το μέρος ο π. Ισαάκ. Πήγαινε από άλλο μονοπάτι, όταν πήγαινε στην Μονή Σταυρονικήτα και σε άλλα Κελλιά. Αλλά τότε είχε μία ανησυχία και μία εσωτερική ορμή για να πάη εκεί και να δη εκείνο το μέρος. Έτσι, αψυχολόγητα, κατά το ανθρώπινο. Και εκεί ευρίσκετο αυτός ο άνθρωπος σε κατάστασι πάρα πολύ άσχημη και τον έσωσε με τις ευχές του π. Παΐσιου. Άλλη φορά, ίσως σας τα πω πιο αναλυτικά.

Και κάτι τώρα που αφορά στην ποιμαντική διάκρισι, που μου είπατε, του π. Ισαάκ. Μία από τις φορές που είχε έλθει εκεί στο ταπεινό μας Μοναστήρι, του Αγίου Νικολάου - που ευρίσκεται 18 χιλιόμετρα έξω από την Λαμία, όπου ευρίσκομαι με τις ευχές και την ευλογία των Γεροντάδων, του π. Παΐσιου και του π. Ισαάκ μέχρι και την σήμερα -, τότε, εκεί στο Μοναστήρι, είχαν έλθει κάποιοι σχισματικοί, παλαιοημερολογήτες, καλής διαθέσεως άνθρωποι, απλοί άνθρωποι, να εξομολογηθούν στον π. Ισαάκ, γιατί άκουσαν ότι ήταν Αγιορείτης, και ως εκ τούτου, πήγαινε με το Παλαιό Ημερολόγιο. Όπως καταλαβαίνετε, τα είχαν μπερδεμένα τα πράγματα.

Όταν κατάλαβε ο Γέροντας Ισαάκ, εκεί στο Μοναστήρι μου, για ποιόν λόγο ήλθαν και τον »προτιμησαν», τους συνάντησε και αφού βέβαια τους εξήγησε με διάκρισι και υπομονή, ότι είναι σχισματικοί οι Παλαιοημερολογήτες της Ελλάδος, σχεδόν όλοι οι εκτός Αγίου Όρους, δεν δέχθηκε να τους εξομολογήση.

Και έτσι τους δημιούργησε τον καλό προβληματισμό. Επειδή αυτοί οι απλοί άνθρωποι νόμιζαν ότι η διαφορά μας είναι μόνο οι δέκα τρεις ημέρες, ενώ αυτό είναι η παρανυχίς του προβλήματος. Δεν είναι εκεί το πρόβλημα το πότε εορτάζεις, αλλά το αν ανήκης η όχι στην κανονική Εκκλησία.

Μία παρένθεσις εδώ. Να πούμε, ότι ο π. Παΐσιος πήρε απολυτήριο Στρατού από την Μακρακώμη Λαμίας και ενεθυμείτο, απ' ο,τι μας έλεγε, μέχρι τέλους - μέχρι το τελευταίο Πάσχα που αναξίως τον κοινώνησα στην Σουρωτή, έως και στον εσπερινό της Αγάπης - μνημόνευε πρόσωπα, καταστάσεις και περιοχές από τα μέρη εκείνα, από την Μακρακώμη. Αν και ήτο μόνον 25-30 κιλά (είχε λειώσει από την αρρώστεια), ενεθυμείτο φοβερές λεπτομέρειες.

Και τελειώνοντας, σεβαστέ μου πάτερ, το σύντομο αυτό αφιέρωμα στον Γέροντά

μου, π. Ισαάκ, να πω δύο-τρία ψυχωφέλιμα από εκείνα που μου έλεγε, κυρίως όταν ήμουν δόκιμος, αλλά και μετά, στο Κελλί της Αναστάσεως.

Μου έλεγε: «Όταν στρώνεις το κρεβάτι για να κοιμηθεί κάποιος επισκέπτης, να έχεις την συναίσθησι ότι το στρώνεις για να κοιμηθεί ο ίδιος ο Χριστός, ότι υποδέχεσαι τον ίδιο τον Χριστό». Καταλαβαίνετε τι εννοούσε.

Και ένα δεύτερο: « Ο εν Χριστώ απλούς άνθρωπος – όχι ο αφελής, αλλά εκείνος που έχει προχωρήσει στην απλότητα, την εν Χριστώ βέβαια – καταλαβαίνει τις σύνθετες, πολυποίκιλλες και πολύπλοκες πονηρίες των δαιμόνων χωρίς να μετέχη σε αυτές, παραμένοντας δηλ. απλός».

Και ένα τελευταίο. Η πρώτη κουβέντα που μου είπε περί ευχής ήταν αυτή: «Όπως το μικρό παιδί δεν καταλαβαίνει από τι αποτελείται το γάλα, αλλά έχει την διαίσθησι εκ Θεού, εκ φύσεως, ότι απλώς τρέφεται από το γάλα, και γι' αυτό το μικρό παιδί, το νεογνό, το ρουφά, έτσι και εμείς, όταν λέμε την ευχή του Ιησού». Και μου έλεγε, εν κατακλείδι, για το θέμα αυτό: «Άλλοι γράφουν τόμους και τόμους, βιβλία ολόκληρα, για την ευχή, ενώ ο δικός μας στόχος είναι να καταλάβωμε την αξία της ευχής, γλυκαινόμενοι από αυτήν». Και πολλά άλλα, βέβαια.

Περιττό να είπω ότι αισθάνομαι μεγάλη υποχρέωσι και ευγνωμοσύνη στον π. Παΐσιο για πολλούς λόγους, αλλά και για το ότι με έστειλε ο ίδιος στον π. Ισαάκ να τον έχω πνευματικό, πράγμα που συνεχίστηκε μέχρι την τελευταία του πνοή.

Νομίζω, αρκετά είπαμε. Να μη πούμε άλλα.

- Έχετε, λοιπόν, πάρει πάρα πολλές ευλογίες, σεβαστέ πάτερ.

- Γι' αυτό και είμαι αναπολόγητος.

- Γι' αυτό και μας βοηθάτε και είμαστε εμείς οι αναπολόγητοι και όχι εσείς.

- Οι γνώμες δίστανται, αλλά ας συνεχίσωμε...

- Να μη κλείσωμε, λοιπόν, με αυτήν την ευλογημένη διαφωνία, καίτοι η κλεψύδρα του χρόνου, έχει γίνει ανελέητος. Έχομε ροκανίσει τον πολύτιμο χρόνο σας, αλλά θα υποκύψω στον πειρασμό, αν θα θέλατε, να κλείσωμε με μία τελευταία αναφορά στον μακαριστό Γέροντα Παΐσιο, με το να μας αναφέρη η αγάπη σας ο,τι εσείς νομίζετε. Να μας πήτε κάποια από τα διάφορα ψυχωφελή που έλεγε, με τον δικό του τρόπο, με το χιούμορ του, με την σοβαρότητα, κάποιες φορές.

Θα κλείσωμε, λοιπόν, αγαπητοί ακροαταί, την εκπομπή μας αυτή, και εννοείται,

ότι αυτήν την στιγμή, παρακαλούμε τον σεβαστό π. Αρσένιο, εκεί που ευρίσκεται, όχι μόνο να προσεύχεται για εμάς, αλλά όταν θα ξαναέλθω στην Κόνιτσα, θα συμφωνήσετε να κάνωμε πάλι μία ανάλογη εκπομπή για διάφορα πνευματικά θέματα, στα οποία θα αναφερώμαστε και πάλι στον π. Παΐσιο.

Λοιπόν, κλείστε μας, εσείς, την εκπομπή, Γέροντα, με ο,τι ψυχωφελή θυμάστε, και έχετε στην καρδιά σας, από τον Γέροντα.

- Πόθεν άρξομαι λαλείν και διηγείσθαι τα του Γέροντος Παϊσίου, σεβαστέ μου πάτερ, τα οποία, είμαι σίγουρος ότι και εσείς εδώ τα τόσα χρόνια, και όλοι εδώ οι Χριστιανοί της περιφέρειας της Μητροπόλεως ταύτης, τα ξέρετε πολύ καλύτερα από μένα. Αλλά μιας και μου το ζητάτε, κάνοντας υπακοή...

- Βεβαίως γνωρίζομε, αλλά όχι πολύ καλύτερα. Και, επειδή τα γνωρίζετε εσείς καλύτερα, γι' αυτό εσείς θα μας τα αναφέρετε τώρα.

- Η σιωπή μου προς απάντησί σας.

Ας πούμε λοιπόν ενδεικτικά, τρία-τέσσερα γεγονότα και συμβουλές του π. Παϊσίου, που πιστεύομε, ότι είναι και ανέκδοτες. Ίσως.

Κάποτε ο π. Παΐσιος ταξείδευε στην Κέρκυρα και καθόταν στις μπροστινές θέσεις, σε ένα λεωφορείο. Ο οδηγός έβαζε σε μεγάλη ένταση, στην δια πασών, ερωτικά τραγούδια. Και μάλιστα, βαρειάς, μελαγχολικής μορφής. Καταλαβαίνετε... Μία ευσεβής κυρία που ευρίσκετο κοντά εις τον Γέροντα έβλεπε το όλο σκηνικό και εστενοχωρείτο. Περίμενε, περίμενε, περίμενε, και, μη αντέχοντας άλλο, είπε στον οδηγό: »Ευλογημενε, κλείσε αυτό το ράδιο, έστω να χαμηλώσης λίγο την ένταση». Ο οδηγός όμως, που έδειχνε στενοχωρημένος - ποιός ξέρει τι πρόβλημα θα είχε -, δεν υποχωρούσε με τίποτε. Αλλά, και η κυρία επέμενε, ότι δεν ήταν σωστό, και μάλιστα μπροστά στον μοναχό - που νάξερε και τι μοναχός ήταν αυτός - να ακούγονται τέτοιου είδους τραγούδια. Οπότε μετά από λίγο, έλαβε τον λόγο ο π. Παΐσιος, και σε άλλη συχνότητα, με χιούμορ, με άνεσι, απευθυνόμενος μόνο στην γυναίκα, είπε: «Άσε τον οδηγό ευλογημένη ελεύθερο. Μη τον πιέζης, σε παρακαλώ. Δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Άλλωστε εγώ δίνω την δική μου ερμηνεία σε όλα αυτά τα τραγούδια».

- Τι εννοούσε, π. Αρσένιε, ο Γέροντας, λέγοντας »εγω δίνω την δική μου ερμηνεία»;

- Όποιος έχει διαβάσει τους Ύμνους Θείων Ερώτων, του αγίου Συμεών του Νέου Θεολόγου και πολλών άλλων, που κάποιοι ευλαβείς άνθρωποι παρεξήγησαν μάλιστα, γιατί δεν είχαν τις ανάλογες εμπειρίες...

- Όπως το Άσμα Ασμάτων, που κάποιοι το μπερδεύουν, το διαστρέφουν...

-και πολλά άλλα. Καταλαβαίνει κανείς τι εννοούσε ο Γέροντας. Λέγει ο άγιος Συμεών »πως τιτρώσκεις άνευ ξίφους, πως με όλον μεταβάλλεις, κλπ.»

Ένα άλλο τώρα. Κάποιος τον είχε επισκεφθή στην Παναγούδα, καλοκαίρι ήταν, και μεταξύ των άλλων, είπε: «Γέροντα, εκεί που μένω δεν αντέχω τους θορύβους, την φασαρία. Πάω να παλαβώσω. Έχουν σπάσει τα νεύρα μου». Και ο π. Παΐσιος του λέει, χαριτολογώντας αλλά και στενοχωρημένος: «Κοίτα, τι να σου πω, κι εμείς εδώ δεν λέγεται το τι υποφέρωμε από τα τζιτζίκια!»

Και μετά, του λέει, σε σοβαρό πλέον τόνο: «Ας υποθέσωμε, ευλογημένη ψυχή, ότι γινόταν πόλεμος η κάποια εμπλοκή έξω από το σπιτικό σου. Ότι έπεφταν σφαίρες, που έκαναν θόρυβο, κλπ. Και μέσα στο σπίτι σου ήσουν σίγουρα ασφαλής, μέχρι να τελειώσουν αυτά τα πυροβολητά και οι εμπλοκές.

Πως θα αισθανόσουν μέσα στο σπίτι σου; Τι θα έλεγες; Δεν θα έλεγες »δοξα τω Θεώ», που την ώρα που έπεφτε έξω το πιστολίδι εσύ ήσουν μέσα και είχες ασφάλεια; Τότε, του είπε, θα έδινες σημασία σε όλα τα άλλα εκτός από τον θόρυβο». Και με αφορμή εκείνο το περιστατικό έλεγε, ότι τα πιο πολλά προβλήματα στην ζωή είναι θέμα λογισμού.

Ακόμη και αν πάρωμε κάποιον ψυχικά διατεταραγμένο, λόγω κάποιων συγκυριών, γεγονότων, λογισμών, λόγω στενοχώριας, κλπ., αν ο παθών συνεχίση να νικιέται από τους αντίστοιχους λογισμούς, τότε χειροτερεύει η κατάστασίς του. Αυτό ισχύει και στα πνευματικά θέματα. Αν κανείς νικιέται από έναν λογισμό, και συνεχίζη να νικιέται, προχωράει η κατάστασις στο χειρότερο.

Αν νικάη, δηλ. δεν δέχεται τους λογισμούς - μάλιστα, τόνιζε ότι πρέπει να τους περιφρονούμε χωρίς να κάνωμε αντιρρητικό πόλεμο, γιατί αυτό θέλει και τέχνη και χρόνο και κόπο -, αν κανείς, λοιπόν, δεν δέχεται τους λογισμούς που αναφέραμε, τότε, σιγά-σιγά, ξεπερνάει αυτό το πρόβλημα, αυτήν του την κατάστασι, και σιγά-σιγά, με την υπομονή και την θεία Χάρι, βελτιώνεται η ψυχική και πνευματική του υγεία. Αλλά, και οργανικά βελτιώνεται.

Και κάτι συναφές με τους θορύβους.

Κάποτε του είπαν, ότι έξω στον κόσμο, κάποιοι παραπονιούνταν ότι τους ενοχλούσε ο πρωϊνός ήχος της καμπάνας, ότι τους ξυπνούσε, κλπ.

- Είναι της μόδας, τώρα...

- Και απήντησε ο Γέροντας: «Εδώ, οι πιο πολλοί στριφογυρίζουν και ξαναστριφογυρίζουν στο κρεβάτι τους, γιατί από το άγχος και την μελαγχολία και από διάφορα, δεν μπορούν να κλείσουν μάτι όλη νύχτα. Και τους πειράζει ο πρωϊνός ήχος της καμπάνας;» Καταλαβαίνετε...

Ένα άλλο: Κάποτε, ήταν Κυριακή - αυτό έχει σχέση με το ότι θέλουν να καταργήσουν την Κυριακή ως αργία - και κάποιος δόκιμος μοναχός, στο Άγιον Όρος, έπλεκε κομποσχοίνι. Οπότε του λέγει από μόνος του, ο Γέροντας, επιτακτικά: »Σταματα. Μη πλέκης, σήμερα είναι αργία. Δεν πρέπει». Και εκείνος αθώα, αλλά και με ειλικρίνεια, είπε: » Ε, Γέροντα, αυτά τα κομποσχοίνια δεν τα πουλάμε. Τα δίνουμε ευλογία ». Και σ' αυτό, απήντησε ακόμη πιο δυναμικά ο π. Παΐσιος: «Δεν έχει σημασία. Όποιος προσεύχεται με αυτά - άλλο θέμα πως θα το οικονομήση, πως θα το καλύψη ο καλός Θεός - πάντως από σας θα παίρνη αρνητική ευλογία».

Και μας έλεγε για κάποιον νυχτοφύλακα, λαϊκό εννοείται, που μία φορά επεσκέφθη τον π. Παΐσιο και του έδωσε έτοιμα κομποσχοίνια, που τα είχε πλέξει ο ίδιος, μόνος του. Του τα έδωσε, εκεί στην Παναγούδα, για να τα μοιράζη ο Γέροντας Παΐσιος για ευλογία, γιατί δεν θα είχε προφανώς χρόνο να φτιάχνη αρκετά κομποσχοίνια ο Γέροντας, δικά του, για να τα μοιράζη στον κόσμο ως ευλογία.

Εδώ, μία παρένθεσις. Πράγματι, πολλές φορές, όπως ξέρετε, ο Γέροντας έπλεκε κομποσχοίνια για να τα δώση ως ευλογία στους επισκέπτες του. Οπότε, ο π. Παΐσιος είπε σ' αυτόν τον ευλαβή νυχτοφύλακα, ότι δεν ήταν σωστό, δεν είναι ήταν πρόπον, να τα μοίραζε ο ίδιος ο π. Παΐσιος, γιατί δεν ήταν φτιαγμένα από τα χέρια του.

Και, καλύτερα, του πρότεινε, ήταν να τα πουλούσε κιόλας, γιατί ήταν οικογενειάρχης, είχε αρκετά παιδιά και είχε ανάγκες, ο λαϊκός επισκέπτης, ο νυχτοφύλακας. Εκείνος, όμως, του απήντησε λέγοντας: « Α, Γέροντα, δεν είναι σωστό. Εφ' όσον, σαν νυχτοφύλακας που είμαι, την ώρα που πλέκω τα κομποσχοίνια αυτά, πληρώνομαι παράλληλα, για την δουλειά που κάνω ως νυχτοφύλακας. Οπότε, δεν δικαιούμαι να βγάλω και άλλα χρήματα, παράλληλα». Και εθαύμασε ο πατήρ Παΐσιος και μας το έλεγε πολλές φορές. Και μας έλεγε, εκ των υστέρων: »Τετοια πνευματική ευαισθησία δύσκολα βρίσκει κανείς σήμερα ακόμη και σε μας τους μοναχούς».

- Από εκεί που δεν το περιμένει δηλ. πολλές φορές κανείς, βρίσκει αγιότητα. »Προαγουσιν ημάς» σε κάποιες περιπτώσεις, άνθρωποι, που ούτε καν μπορούμε να το φαντασθούμε.

- Ναι, ναι. Ακριβώς.

Επίσης, ένα άλλο. Κάποτε, τον επεσκέφθη ένας ιερέας και του λέγει: «Γέροντα, κάνω μαθήματα ορθοφωνίας για να κάνω πιο καλές εκφωνήσεις, όταν λειτουργώ στην εκκλησία, για να βοηθιέται καλύτερα ο κόσμος». Και του απαντά ο Γέροντας Παΐσιος: «Παππούλη, αν οι εκφωνήσεις βγαίνουν από μέσα, από την καρδιά σου, τότε, θα ωφεληθεί και ο κόσμος. Αν όχι, όπως και να τις λες, δεν θα είναι θεάρεστες». Καταλαβαίνετε.

- Είναι πολύ σοφό αυτό, και αυτό πρέπει να το ακούσωμε όλοι μας, και οι ψάλτες, να ψάλλωμε εκ καρδίας.

- Από μέσα, ναι. Όλα τα άλλα είναι δευτερεύοντα.

Μία φορά, έτυχε να είμαι μπροστά, όταν ένας πατέρας του έλεγε, έτσι με καμάρι, δυνατά. «Γέροντα, τα παιδιά μου τα στέλνω Γαλλικά, Αγγλικά, Ισπανικά, Γερμανικά, Γυμναστική, φροντιστήρια, Φυσική, Χημεία, Μαθηματικά, κλπ. Κάνω καλά, νομίζω, Γέροντα». Και του λέει ο π. Παΐσιος, κάνοντας και μια κίνηση με το κεφάλι του: «Και που τα άκουσα, ζαλίστηκα...» Καταλαβαίνετε.

- Αλλοίμονο στα παιδάκια...

- Μία φορά, όταν τον επεσκέφθη ένας οδοντογιατρός, του λέγει από μόνος του: «Γιατρέ, να βγάξης τα δόντια από αυτούς που μας «δαγκώνουν» και να τα βάζης σε εκείνους που δεν έχουν να φάνε». Μιλούσε μεταφορικά ο Γέροντας, προφανώς. Καταλαβαίνετε τι εννοούσε. Ποιοί μας «δαγκώνουν», και ποιοί δεν έχουν να φάνε.

Και ένα τελευταίο. Όταν ήμουν λαϊκός, στην Θεσσαλονίκη, ένας αξιόπιστος κύριος, γνωρίζοντας ότι θα συναντούσα τον Γέροντα Παΐσιο, με παρεκάλεσε να του αναφέρω ένα θαύμα, που του είχε κάνει ο άγιος Αρσένιος ο Καππαδόκης.

Εγώ, πήγα στον Γέροντα με φόρα και ευθύς, μετά το »ευλογείτε», του λέω: «Γέροντα, ο τάδε μου είπε να σας ενημερώσω για το εξής θαύμα που του έγινε από τον Άγιο Αρσένιο...» Τότε, ο π. Παΐσιος, απήντησε σε άλλη συχνότητα, σαν αδιάφορος, λέγοντας: « Ε, και;» Του ξαναλέω: «Μα, Γέροντα, αυτό έγινε από τον Άγιο Αρσένιο».

Σαν να του έλεγα δηλ. »πως και δεν σας ενδιαφέρει;» Και μάλιστα ήταν στις

αρχές, μόλις είχε αναγνωρισθή Άγιος. Φυσικά, ευρέθην προ εκπλήξεως, αλλά ούτε τολμούσα, ούτε το πίστευα μέσα μου για να του το πω, ότι πως και δεν τον ενδιέφερε τον Γέροντα ένα θαύμα του Αγίου Αρσενίου. Μετά μου λέει ο Γέροντας, σε σοβαρό και αρχοντικό ύφος: «Οι Άγιοι, σαν Άγιοι, είναι για να κάνουν και θαύματα. Αλλά είναι πολύ γύφτικο να τα καταγράψουμε όλα. Εγώ, έγραψα δύο-τρία, λίγα θαύματα, του Αγίου Αρσενίου για να φανή η αγιότης του. Από κει και πέρα, τα υπόλοιπα είναι δουλειά του Θεού και των Αγίων Του».

Φυσικά, εμείς αδυνατούμε να ερμηνεύσουμε όλο το φάσμα και το βάθος και το νόημα των λόγων του Γέροντος Παΐσιου. Όμως, επειδή τότε μας έκανε μεγάλη εντύπωση, απλώς το καταθέτομε εις την αγάπη σας.

Αυτά, π. Ιωήλ. Πέρασε η ώρα. Να μη σας κουράσω άλλο.

- Όχι, Γέροντα. Μας ξεκουράζετε. Αντίθετα, εμείς σας κουράζομε. »Τι ανταποδώσωμεν περί τούτων πάντων», σεβαστέ Γέροντα Αρσένιε;

- Χρεία ευχών.

- »Καλον εστίν ημάς ώδε είναι». Αλλά, είδατε, και οι Μαθητές λίγο έμειναν επάνω στο Θαβώρ, γιατί κάτω, στα κράσπεδα του Θαβωρείου, θα έπρεπε να παλαίψουν με τα δαιμόνια. Κι εσείς λίγο θα μείνετε ακόμη στην πτωχή και ακριτική μας Μητρόπολη, και θα πάτε εκεί που σας έχει τάξει η αγάπη του Θεού, ως άγρυπνος φρυκτωρός, επί των επάλξεων της αμωμήτου πίστεώς μας.

Έτι άπαξ, σας παρακαλούμε να θυμάστε την Μητρόπολή μας, τον μοναχισμό και τον λαό, να ορθοτομούμε και να μένωμε ακριβώς στην πίστι των Πατέρων μας και είθε, δια πρεσβειών των Γερόντων που ανεφέραμε και ιδίως του π. Παΐσιου, η Χάρις του Θεού να μας συνοδεύη, να σας συνοδεύη, να σας ενισχύη, να είσθε στην διακονία σας, να πληροφορήτε την διακονία σας, με τον αποστολικό λόγο, και όταν θα δώση ο Θεός και θα βρεθούμε πάλι μαζί, θα συνεχίσωμε επάνω στις πατερικές διδαχές. Σας ευχαριστούμε πάρα-πάρα πολύ και καλή σας δύναμη.

- Ελπίζω, μέχρι τότε, να το μετανοιώσετε... Και, εν κατακλείδι, πάλιν ευγνώμονες ευχαριστίες για την εδώ φιλοξενία σας, στον εκλεκτό σταθμό της Μητροπόλεώς σας, ο οποίος, το τονίζομε, τυγχάνει της υγιαινούσης σωστικής διδασκαλίας. Βέβαια, αισθανόμουν πολύ άβολα, γιατί είχα την στοιχειώδη συναίσθησι, ότι απευθυνόμουν σε ανθρώπους, που κατά το ολιγώτερο η περισσότερο, εγνώριζαν πολύ καλύτερα από την αναξιότητά μου τον Γέροντα Παΐσιο, και με την στενή και με την ευρεία έννοια, με την πνευματική έννοια, αλλά δεν μπορούσα και να μην υπακούσω στην ευγενή σας πρόσκλησι.

Παρακαλώ, τον Σεβασμιώτατο, εσάς κι όλους τους Κονιτσιώτες, που ιδιαίτερα ευλαβούμαι, γιατί και πολλούς απ' αυτούς γνωρίζω και έχω αγαθές αναμνήσεις από τον π. Ισαάκ και από πολλές ιστορίες που ξέρω από τον π. Παΐσιο, που συνδέονται με την Κόνιτσα, κι έτσι, και εξ ιδίων, αλλά και επειδή γίνεται και μεταφορά συναισθήματος, - όπως λέμε -, έχω ιδιαίτερη ευλάβεια εδώ σε όλους τους κατοίκους της περιοχής και σας παρακαλώ όλους να εύχεσθε και να με συγχωρήτε.

Εύχομαι προς όλους τους Κονιτσιώτες και εκτός βέβαια της Κονίτσης, την μεγάλη όντως ευλογία που έχετε - και που είχαμε όλοι μας -, το να προέρχεται ο Γέρων Παΐσιος από τον ηρωικό αυτόν τόπο σας, αυτήν την ευκαιρία να την αξιοποιήσετε προς δόξαν Θεού και ωφέλειαν όλων. Αμήν. Γένοιτο.

Δι' ευχών σας και πάλι ευχαριστώ και πάλι να με συγχωρήτε.

- Την ευχή σας. Καλή δύναμι.

- Την δική σας.

- Αμήν.

Αρχιμανδρίτης Αρσένιος Κατερέλος

Ηγούμενος Ι. Μονής Αγ. Νικολάου Δίβρης Φθιώτιδος

(Η συνέντευξη εδόθη στον ραδιοφωνικό σταθμό - στον πρωτοσύγγελο π. Ιωήλ Κωνστάνταρο - της Ι. Μητροπόλεως Δρυϊνουπολεως Πωγωνιανής & Κονίτσης 13 - 07 - 2013)

Αρχιμανδρίτης Αρσένιος Κατερέλος

Πηγή: anavaseis.blogspot.gr